

իւր վարչական անձանց պատճառաւ պալ-
քանեան երկրորդ պատերազմին մէջ...

* *

Մակեդոնիա, — ուր հռովմէական կայ-
սրութեան բաղդը վճռուեցաւ անգամ մը
երբ Բրուտոս Ֆիլիպէի մէջ իյնալով ար-
տասանեց հռչակաւոր խօսքերը՝ հարցնե-
լով թէ արդեօք ստուգիւ առաքինութիւնը
սին անոն մ'է — նորէն կացութեան ճշ-
մարիտ բանալին է, Եւ իսկապէս ներկայ
պատերազմին ալ հետաւոր պատճառն է,
յետ ամբողջ կէս դար եւրոպական դիւ-
նագիտութեան բանակցութեանց յարատե
նիւթն ըլլալու: Պետլինի Ժողովին մէջ
զոհուելով թուրքիոյ, լաւագոյն բաղդ մը
չունեցաւ ուրիշ դաշնադրութեան մէջ,
այս է Պուրքարեանի դաշնադրութեան մէջ,
որուն պայմանները դրուեցան միակ նպա-
տակով մը՝ զՊուլկարիան կատարելապէս
ջախջախելու: Նոյն իսկ անոնք որ այս
դաշնադրութեան հեղինակն եղան, հիմայ
կը ճանչնան իրենց սխալը, և պզտիկ
արդիւնք չէ ծերունի Բագիչին համար, —
ինչպէս որ կ'ըսուի Պիկրատի մէջ, —
իւր ժողովուրդն համոզած ըլլալը որ Սեր-
պիոյ օգուտը զոհեր կը պահանջէ և թէ
մի միայն պալքանեան միութիւնը կրնայ
այդ թերակղզւոյն պետութեանց նկատ-
մամբ ազատութիւնն ու անկախութիւնն
ապահովել:

Vico Mantegazza

Corriere della Sera 1 Սեպտ. 1915

— Նա որ խորին իմաստներ ունի, կը
ջանայ պայծառ արտաբերել, ընդհակա-
ռակն նա որ կ'ուզէ խորիմաց երևնալ
բազմութեան, կը ջանայ խրթին ըլլալ:
Նիցիէ

— Ով որ կ'աղօթէ սուրբ է, բայց նա
որ կը գործէ, աւելի սուրբ:

Յ. Բասթրի

ԼԵԶՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ՓՇՐԱՆՔ

Բրոֆ. A. Meillet Փաղղիոյ Լեզուագիտա-
կան Ինստիտուտեան ֆիլազոֆիայի
(Mémoires de la Société de linguistique
de Paris, Tome XIX.e fasc. 3e, 1915, յէջ
178-180) կը հրատարակէ հետեւեալ ուսու-
մասիրութիւնը:

Լատինական *piluit* եւ հայերէն *հեղում*

Չափազանց սկեպտականութիւն է յայ-
տարարելն որ հայերէն *հեղում* (je verse)
բառի ստուգաբանութիւնը մթին է, ինչ-
պէս կ'ընէ Պ. Brugmann (*Grundriss*,
IIe, 3, § 102 էջ 156): Լիթուաներէն
pilù (je verse) բառի հետ համեմատու-
թիւնը կատարեալ է թէ՛ ըստ իմաստին և
թէ՛ ըստ ձևոյն, և Պ. Pedersen (K. Z.
XXXIX. 354) հայերէն *դ-ը* մեկնելով
իրեւ հին — *լո* — մը վերցուցած է բոլո-
րովին այն միակ զօտաբանութիւնը որ վե-
րոյիշեալ համեմատութեան մէջ կը զըտ-
նուէր. այս ձայնական մեկնութիւնը սա-
կայն բացայայտ է. *լ* բաղաձայնի առջև
հայերէնի մէջ կու տայ *դ*. — *դ*ն — բնա-
կանաբար եղած է — *դդ* —, որ յետոյ պար-
զուած է ի միակ *դ*, որովհետև հայերէնը
բաղաձայններու կրկնութիւնը չընդունիր:

Հեղում բառը կղզիացած բառ մը չէ
հայերէնի մէջ. բաց ի բայածանց *գ-հղում*
(je fais couler) — էն, ունինք նաև կրկնակ
ձևը *հեղեղ* (torrent), և հայերէնի մէջ
զետ աւելի հազուադէպ դէպք, արմատա-
կան է — *թ* առտիճանաւ ձևին քով ունինք
օ — *Օ* աստիճանի ալ խառնացուցիչ սղորդմ,
սղորդանմ (j'inonde) բառերու մէջ. (եղեկ.
ԺԳ. 11-13. Եսայի ԻԲ. 2. Եղեկի 1,
2, էջ 10, և այլն): Իսկ ինչ որ կը վե-
րաբերի բառակիզը *հ-ի*, մի և նոյն յա-
րաբերութիւնը կայ ընդ մէջ *հեղեղ* և ու
ղղեմ բառերու: Ինչ որ կայ ընդ մէջ *հետ*
(trace de pas) և ոտն (pied) բառերու:
Պ. Pedersen ապացուցած է որ հայերէն
հ, հնդեւրոպ. *ք* — էն ծագած, ենթակայ է
կորսուելու *օ* — ի առջև (K. Z. XXXIX.